

OXUCULARIN GÖZLƏDİYİ KİTAP

Elə kitablar var ki, onların yazılmasından ötrü illərlə vaxt tələb olunur. Oxucular belə nəşrlərihəs-rətlə gözləyir. Bu cür kitablar onlara ən yaxşı töhfədir. Tanınmış yazıçı-jurnalist Sədaqət Kerimovanın uzun illər yaradı-cılıq axtarışları apararaq qələmə aldığı "Qusar, qusarlılar" ensiklopedik toplu-sunu da oxuculara böyük töhfə adlandır-maq olar. Azərbaycanın dilbər guşələ-rindən sayılan Qusar rayonunun tarixin-dən, təbiətindən, görkəmli adamların-dan, elsevər insanların, ləzgilərin azərbaycanlılarla və respublikamızda yaşayan digər xalqlarla dostluq əlaqə-lərindən, adət-ənənələrindən, mədə-niyyətindən bəhs edən kitab on dörd fəsildən ibarətdir. "Qusarın tarixindən", "Təbiət", "Kəndlər", "Maarif", "Alimlər", "Şairlər", "Qəhrəmanlar", "İncəsənət", "Etnoqrafiya", "Qusar bu gün" və s. adlarla verilmiş fəsillərdə toplunun məzmunu dolğun əlatə olunur.

Kitab bir çox məziyyətləri ilə diqqəti cəlb edir. Onlardan biri toplunun iki dildə olmasıdır. Həm Azərbaycan, ləm

"ҚҶАР, ҚҶАРВИЯР - QUSAR, QUSARLILAR"

də ləzgi dilində qələmə alınması kitaba geniş oxucu auditoriyası qazandırmə-qlə yanaşı, müxtəlif dilli oxuculara qar-şılıqlı surətdə bu dilləri öyrənmək imka-nı da verir. Buna fəsillərə əlavə olun-muş lüğətlər də yaxşı kömək edir. Toplu onu əlinə alan hər bir adama dili necə qorumaq lazım olduğunu öyrədir.

Yaxşı məziyyətlərdən biri də kitabın ensiklopedik xarakter daşmasıdır. Onu sözlün əsl mənasında Qusar rayonu-nun ensiklopediyası adlandırmaq olar. Toplu oxucuya bu qədim və gözəl məkanla bağlı zəngin məlumat verir, onda Qusar və qusarlılar laqında geniş təsəvvür yaradır.

Diqqəti çəkən daha bir məziyyət. Ayrı-ayrı fəsillərin köməyi ilə müəllif bir rayonun təmsalında ləm də ləzgi xalqı-nın obrazını canlandırır. Düzlük sevn, haqqı, ədaləti, dostluğu uca tutan, prin-sipiallığı və mərdliyi ilə seçilən ləzgilə-rin qədim adətlərindən, mədəniyyətin-

dən ətraflı söhbət açır. Bu baxımdan "Etnoqrafiya" fəslində ləzgilərin xalq adətləri, rəqsləri, mətbəxi, bayramları ilə bağlı dərc olunmuş məqalələr xüsu-silə yadda qalır.

Qusarın keçmişindən və bu günün-dən söhbət açan kitab oxucuya həm rayonun Azərbaycanın ayrı-ayrı bölgə-ləri, həm də dünya ilə əlaqələrini öyrənmək imkanı verir. "Tarixin anları", "Uzaqlardan soruşlar", "Ləzgi dili və əcnəbi alimlər" kimi məqalə və oçerk-lərdə indiyinə kimi oxuculara məlum olmayan bir çox faktlar və hadisələr qələmə alınıb.

Oxuculara müraciətində müəllif yazır: "Bu kitabı ərəşəyə getirmək tək-cə çoxlu vaxt tələb etmədi. O, həm də mənədən tədqiqatçı olmağı tələb edirdi. Doğma təbiətin gözəlliklərini olduğu kimi dərk etməkdən ötrü fotoqraf olmaq lazım gəldi. Qəhrəmanlarımı yaxından tanımaqdan ötrü Qusarı kəndbəkənd,

evbəev gəzdim. Yüzlərlə insanla görüşüb söhbət etdim..."

Məhz belə gərgin zəhmət istedadlı qələm salibinə yeni yaradıcılıq uğuru qazandırılıb. Mübaliğəsiz demək olar ki, indiyə kimi respublikamızda ayrıca bir rayon haqqında belə sanballı kitab nəşr olunmayıb. Kitaba Azərbaycanın və Dağıstanın tanınmış alimlərindən coğrafiya elmləri doktoru, Azərbaycanın EA-nın həqiqi üzvü Budaq Budaqovun, filologiya elmləri doktoru, Rusiya təbii EA-nın həqiqi üzvü Əhmədula Gülməhəmmədovun, pedaqoji elmlər doktoru, professor, Pedaqoji və Sosial Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü Akif Abbasovun, texnika elmləri doktoru, professor Kamal Abdullayevin, fizika-riyaziyyat elmləri doktoru, professor Kamil Aydayadəninin rəy verməsi də bunu sübüt edir.

"Ziya" nəşriyyatında nəfis tərtibatla işıq üzü görmüş toplunun oxucuların rəğbətini qazanacağına ümid bəsləyirik.

M. MƏLİKMƏMMƏDOV

Дуьньяда крар

ТАХЬАЙ ХЬТИН СТАДИОН

Бакуда дуьньядин виридалайни багьа стадионрикай сад эцигда. Ам 1 миллиард доллар пулунин такьатралди арадиш гьиди. Эцигунар патал герек тир кьван чилерни чара авунва. Цийи стадионди ина неинки республикадин, гьакI Европадин ва дуьньядин чемпионатарни кьиле тухудай мумкинвал гуда.

ИЖАРАДИЗ ГУЗ КІАНЗАВА

Кьиргьизистандин чIехи кьуллугьдал алай чиновникрикай сада улькве ижарадиз гун патал проект туькьурнава. Ада лугьузвайвал, республикадиз «Кьиргьизистандин Садхьанвай Штатар» тIвар гун герек я. И касди Кьиргьизистандин чара-чара вилайатар 50-100 йисан муддатда ижарадиз гун ва гьар вилайат патал гьар йисуз 2-10 миллиард доллар гьакьни кьачун теклифзава.

ТАЙ АВАЧИР АЙНАЯР

Финляндиядин алими цийи айнаяр акьуднава. И айнайри ам вилерал гьалднавай касдиз маса инсанрикай герек тир малуматар гузва. Айнайрал алкIурнавай куьлуь аппаратди хаталу инсанар алай чка гьасятда кьалурзава. Аппаратди санлай 35 операция кьилиз акьудзава.

АКАДЕМИКДИ КІВАЛАХЗАВА...

ТIвар-ван авай алим, лезги чIалан илимдик зурба пай кутунвай, ам вилик тухванвай, сифте яз илимдин чара-чара хилерай чи чIал гегьеншдиз ахтармишна-вай филологиядин илимрин доктор, профессор, РФ-дин ва ДР-дин илимрин лайихлу дея-

тель, Россиядин Тебии Илимрин Академиядин академик Агьмедуллагь Гуьлмегьамедов халкьдик дамах кутаз-вай арифдаррикай я. Алай вах-тунда ада Россиядин Илимрин Академиядин Дагьустандин Илимдин Меркездин ЧIалан, Литературадин ва Искусствой-

рин Институтдин лексикология-дин ва лексикографиядин отделдиз регьбервал гузва. Агьадихь ганвай шикилар «Самурдин» журналистри 2010-йисуз Магьачкьалада алим-дихь галаз гуьруьшмиш хьайи вахтунда адан кабинетда ягьан-вайбур я.

АРИФДАРРИ ЛАГЬАНАЙ...

РикIяй лагьай гафуни маса рикIеризни эсерда.

* * *

НИЗАМИ.

Ктабар девирдин лепейрал алай фагьумдин гимияр я.

Ф.БЭЖОН.

* * *

В.МАЯКОВСКИЙ.

* * *

Гаф инсандин кьуватдин сердер я.

КIевера гьатайла жуваз вафалу яз амукьун чIехи гьунар я.

ДЕМОКРИТ.

* * *

П.БУАСТ.

* * *

Чирвал хазина я, зегьмет адан куьлег.

Зегьмет хушбахтвилини буба я.

В.ФРАНКЛИН.

* * *

Чирвал акьулдин вилер я.

Хосе МАРТИ.

* * *

Дуьньяда халисан тек са хазина ава – хьсан рикI.

К.ПАУСТОВСКИЙ.

Гафар виниз, крар агьуз жез тахьуй.

Етим ЭМИН.

Халкьдик умуд
кутурди симинлай
фида.

Лезги халкьдин
мисал